

قضیه:

جملات با معنی که درباره چیزی خبر می دهند و می توانیم در مورد درستی یا نادرستی آن ها سخن بگوییم، قضیه نامیده می شود.

موجبه:

مثبت بودن و ایجابی بودن قضیه را می گویند. مثل آسمان آبی است.

سالبه:

منفی و سلبی بودن قضیه را می گویند. مثل آسمان آبی نیست.

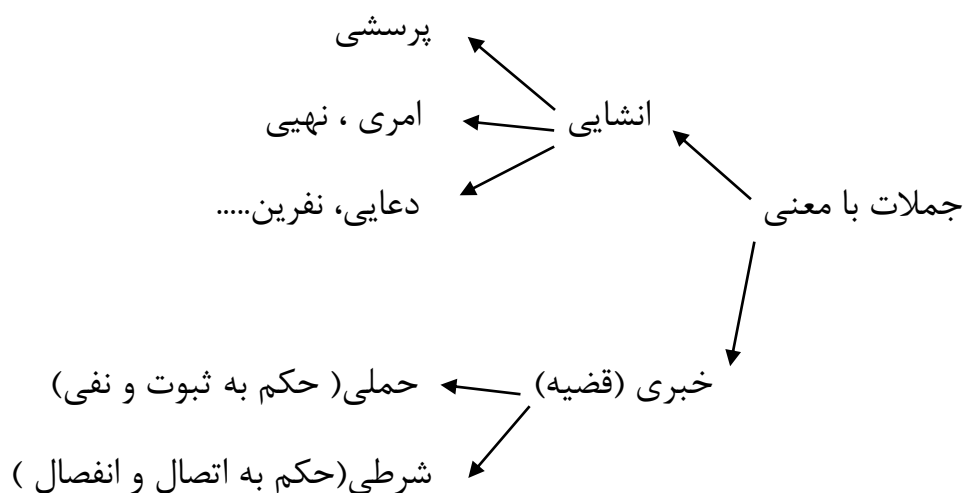
کیف:

کیف قضیه اشاره به رابطه «ایجابی و سلبی» قضیه دارد.

کم:

کم قضیه اشاره به سور (تعداد مصادیق موضوع) قضیه دارد.

✓ شکل نموداری تقسیم بندی جملات با معنی

جملات خبری	جملات انشایی
درباره عالم خارج خبر می دهد	درباره عالم خارج خبر نمی دهد، در نتیجه مطابقتی با واقعیت ندارند.
کیفیت قضیه: رابطه ایجابی یا سلبی را می گویند. مثال برای ایجابی: الف، ب است. (قضیه موجبه) مثال برای سلبی: الف، ج نیست. (قضیه سالبه)	در مورد تمایلات، احساسات و خواسته هاست.
قابلیت صدق و کذب دارند.	قابلیت صدق و کذب ندارند و به شکل سوالی، امری یا عاطفی بیان می شوند.
نمونه ۱: آب از ترکیب هیدروژن و اکسیژن با یکدیگر پدید می آید. جمله خبری صادق است.	نمونه ۱: امروز بعد از ظهر به من زنگ بزن! این جمله امری است و از انواع جملات انشایی
نمونه ۲: اجسام فلزی گرما منتقل نمی کنند. جمله خبری کاذب است.	نمونه ۲: آیا تا کنون از موزه دیدن کرده اید؟ این جمله پرسشی است و از انواع جملات انشایی
دقت کنید که قرار نیست حتماً جملات خبری صادق باشند، بلکه باید قابلیت قبول و یا رد داشته باشند.	نمونه ۳: چه هوای خوبی! این جمله عاطفی است و از انواع جملات انشایی
در منطق بکار گرفته می شوند چون: وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و تنها جملات خبری هستند که قابلیت صادق بودن (درست بودن) یا کاذب بودن (نادرست بودن دارند).	در منطق به کار برده نمی شوند چون: وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی قابلیت درست بودن یا نادرست بودن را ندارند. پس شامل خطای اندیشه نمی شوند.

نمونه تست

۱- مناسب ترین پاسخ برای این پرسش که «چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی شوند.» کدام است؟ (خارج از کشور-۱۴۰۰)

(۱) با واقعیت مطابقت ندارند.

(۲) خطای اندیشه شامل آنها نمی شود

(۳) فقط از احساسات و تمایلات ما خبر می دهند.

(۴) به شکل سؤالی، امری یا عاطفی بیان می شوند

اجزای قضیه در ادبیات	اجزای قضیه در منطق
مثال: آسمان آبی است.	مثال: آسمان آبی است.
آسمان: نهاد آبی: مسند است: فعل ربطی	آسمان: موضوع آبی: محمول است: رابطه (نسبت)

چگونه می توان جملات زندگی روزمره را به قضیه تبدیل کنیم؟
با فرض این که تنها فعل ربط هایی که نشان دهنده قضیه می توانند باشند «است، بود، شد، گشت، گردید» می باشند، باید جملاتی که می بینیم یا می شنویم را به حالات زیر تبدیل کنیم.
مثال ۱: خورشید به دور زمین می گردد.....خورشید به دور زمین در حال گردش است.

مثال ۲: احمد می رود.....احمد در حال راه رفتن است.

مثال ۳: او خودکار دارد ..... او دارای خودکار است.

✓ نکته راه حل ساده برای تبدیل جملات به قضیه (الف ب است .)

✓ تبدیل فعل به : قید «در حال» + مصدر همان فعل + است.

✓ تبدیل افعال مالکیت: کلمه «دارای» + آن کلمه ای که مالک آن است + است.

✓ استخراج مصدر از فعل و قرار دادن آن به عنوان محمول قضیه

✓ استخراج ضمیر از فعل و قرار دادن آن به عنوان موضوع قضیه در جایکه موضوع حذف

شده باشد

نمونه تست

۸- به ترتیب، محمول قضیه «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به درستی آمده است؟ (سراسری -۱۴۰۴)

الف- هیچ وازر وزر گیری بر نداشت.

ب- در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته آید.

ج- نعمت بی اندازه بخشید.

(۱) بردارنده وزر گیری - گوهر آدمیان-نعمت

(۲) وزر گیری- در دگرگونی روزگار-او

(۳) بردارنده وزر گیری- گوهر آدمیان- او

(۴) وزر گیری-گوهر آدمیان- نعمت بی اندازه

۷- کدام عبارت درست است؟(سراسری-۱۴۰۲)

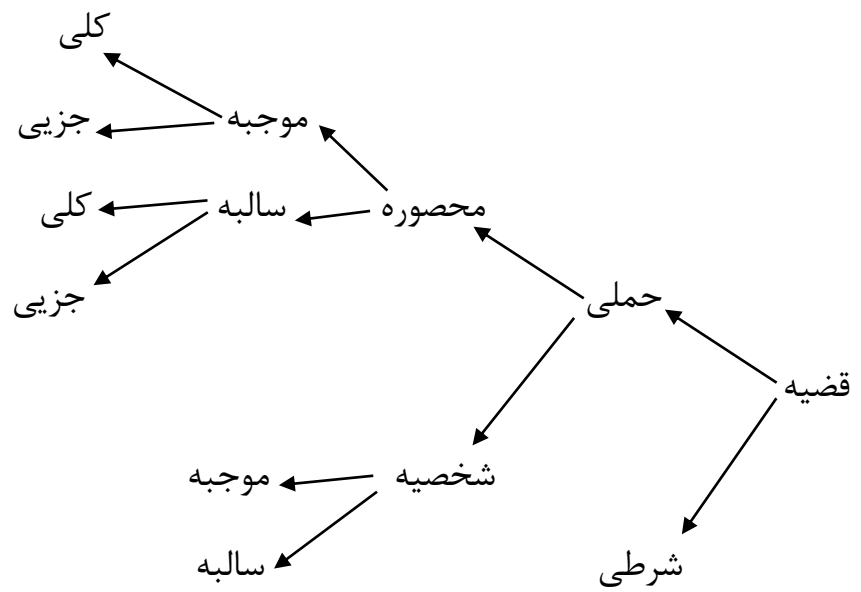
(۱) در عبارت «نقش ما گو ننگارند به دیباچه عقل / هر کجا نامه عشق است نشان من و توست»، فقط یک قضیه به کار رفته است.

(۲) در عبارت «چون نیک نظر کرد پر خویش در آن دید/ گفتا ز که نالیم که از ماست که بر ماست» دو قضیه شرطی و دو قضیه حملی به کار رفته است.

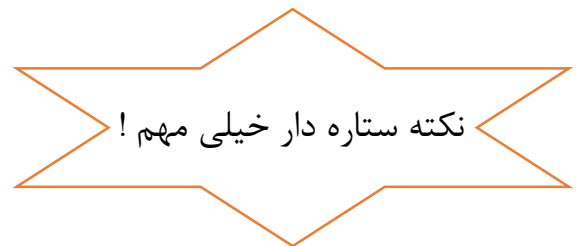
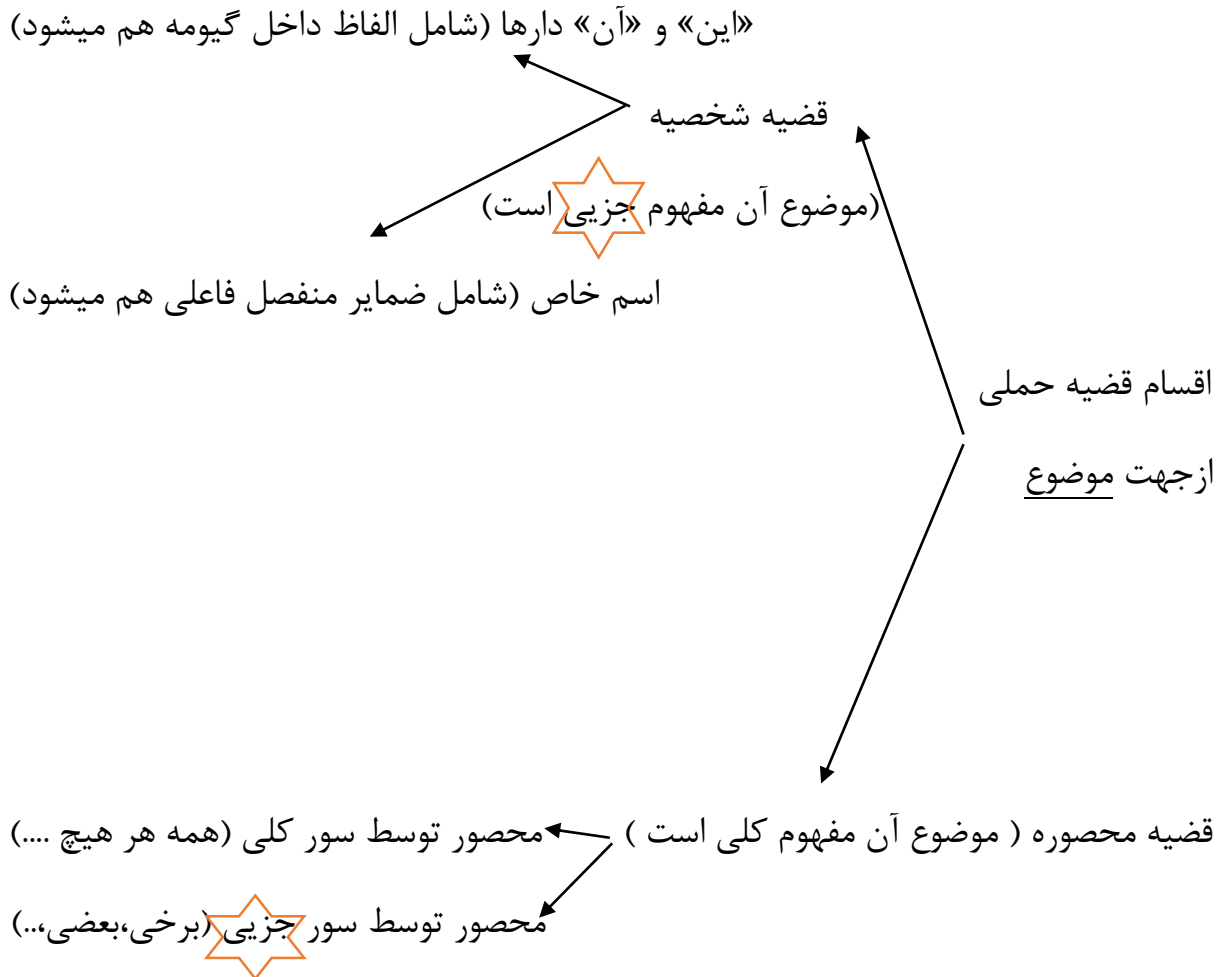
(۳) در عبارت «چرخ نبندد گرهی بر سرت/ تا ننگشاید گرهی دیگرت»، یک بار «گره بر سر بستن» از چرخ سلب شده و بار دیگر «گشودن گره» به آن نسبت داده شده است.

(۴) در قضیه «در طلب دانش همت می کنم»، به ثبوت «همت» برای «طلب دانش» حکم شده است.

۷ شکل نموداری اقسام قضیه

شکل نموداری اقسام قضیه از جهت موضوع

☆ در این نمودار دو تا جزئی دیده می شود که مشترک لفظی هستند اولی موضوع جزئی است و دومی سور جزئی (برخی ، بعضی ،...) است.